

Attention Deficit (Hyperactivity) Disorder (AD(H)D)

AD(H)D is een aandachttekortstoornis met of zonder hyperactiviteit. Globale kenmerken van ADHD zijn: hyperactiviteit en impulsiviteit en/of problemen met aandacht. Attention Deficit Disorder (ADD) is een subtype van de bekendere aandoening ADHD. Officieel wordt het aandachtstekortstoornis met hyperactiviteit, overwegend onoplettendheidtype genoemd. Bij ADD staat het aandachttekort op de voorgrond (Hersenstichting).

Kenmerken

Elke student, dus ook elke student met AD(H)D, is verschillend. Voorkeuren in leerstijl, intelligentie, opvoeding, leeftijd, karakter et cetera zijn van invloed op het al dan niet tot uiting komen van de onderstaande kenmerken bij iemand met AD(H)D.

Positieve kenmerken

- Creativiteit
- Doorzettingsvermogen
- Hyperfocus (overconcentratie)
- Optimisme en spontaniteit
- Snel kunnen denken
- Sociale bewogenheid
- Veelzijdig
- Visueel ingesteld
- Gevoeligheid
- Intuïtief
- Scherpe analyses kunnen maken
- Oog voor detail
- Brede belangstelling

Belemmerende kenmerken

Aandachttekort

- Snel afgeleid
- Dingen vergeten, kwijtraken, niet afmaken
- Moeite met informatieverwerking, plannen en organiseren
- Moeite met details en routinematig werk

Hyperactiviteit (niet bij ADD)

- Alsmaar bezig zijn
- Beweeglijk, moeite met stilzitten
- Door werkzaamheden razen
- Rusteloos, ongedurig

Impulsiviteit

- Dingen doen/zeggen zonder erover na te denken
- Over anderen heen walsen
- Overspoeld raken door mogelijkheden en impulsen en daardoor geremdheid (ADD)

Tips

Het gaat niet zozeer om kenmerken, als wel over de mate waarin de student belemmeringen ondervindt tijdens de studie. Hierna worden per onderwijsactiviteit enkele tips genoemd die studenten met AD(H)D kunnen helpen. Studenten met ondersteuningsvragen* kunnen vergelijkbare belemmeringen ervaren en ook gebaat zijn bij de tips. Ga in gesprek met de student om te weten wat het beste helpt of werkt.

Contacturen

(hoorcolleges, werkgroepen, enzovoort)

- Wees sturend en directief in het aanbieden van lesstof, opdrachten of instructies.
- Zorg voor een overzichtelijke lay-out van lesmateriaal en voorzie het van een helderestructuur, duidelijk taalgebruik, eenduidige instructie en een concreet stappenplan.
- Zorg voor schriftelijke opdrachtformulering inclusief de stappen die moeten worden gezet.
- Bied informatie op verschillende manieren aan (bijvoorbeeld mondeling, video, tekst).
- Gebruik diverse werkvormen (bijvoorbeeld luisteren, vraagblok, zelfstandig, discussie).
- Lever materiaal (als presentaties) van tevoren aan.
- Bied de mogelijkheid tot geluidsopname en/of zet je college online.

Toetsing en examinering

- Geef op tijd schriftelijke informatie over de toets (vorm, inhoud, beoordeling, welke docent, welk lokaal).
- Varieer in toetsvormen (bijvoorbeeld schriftelijk, mondeling, portfolio).
- Varieer in vraagstelling (meerkeuze-, open-, kennisvragen).
- Spreid toetsmomenten en deadlines.
- Zorg voor een prikkelarme en rustige omgeving.
- Bied de mogelijkheid tot het afleggen van het tentamen op alternatieve wijze.
- Geef extra tijd om de informatie goed te verwerken.
- Bied de mogelijkheid tot het nemen van een rustmoment.

Zelfstandige studietaken

- Geef informatie via e-mail of **digitale leeromgeving**.
- Bied hulp bij planning.
- Bied hulp bij het ontwikkelen van een goede studiemethode.
- Zorg voor schriftelijke opdrachtformulering.
- Inclusief de stappen die moeten worden gezet.
- Geef duidelijke informatie over de verschillende informatiekkanalen die worden gebruikt.
- Splits taken op.
- Werk in tweetallen of met een studiemaatje.
- Monitor de voortgang.

Stage- en afstudeeropdrachten/scripties

- Kondig een stage tijdig aan
- Geef stappen om een stageplek te vinden.
- Informeer de werkplek eventueel vooraf.
- Voorzie indien nodig in een aangepaste stageplaats.
- Zorg voor een vast aanspreekpunt.
- Formuleer opdrachten helder en eenduidig.
- Splits taken en opdrachten op.
- Bied hulp bij prioriteren en plannen.
- Bied extra feedbackmomenten.
- Stel deelproducten voor scriptie met deadlines vast.
- Maak de beoordelingscriteria vooraf kenbaar.
- Monitor de voortgang.

Nota bene: dit overzicht is niet volledig.

1.1 Meer informatie

- Expertisecentrum inclusief onderwijs
- Hersenstichting
- Innovatiewerkplaats Begeleid leren
- Oudervereniging Balans

Over ECIO

Expertisecentrum inclusief onderwijs ondersteunt hogescholen en universiteiten bij het toegankelijk maken van onderwijs voor studenten met een ondersteuningsvraag¹. Voor meer informatie over medezeggenschap op je onderwijsinstelling kun je terecht bij je decaan op je havo, vwo of mbo, bij je studentendecaan van je hogeschool of universiteit. Op de website van ECIO vind je ook informatie over inclusief studeren. Heb je ideeën over toegankelijker onderwijs? Laat het ons weten!

© ECIO, 2021 | www.ecio.nl | algemeen@ecio.nl

Deze uitgave is financieel mogelijk gemaakt door het ministerie van OCW.

Aan deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend. ECIO is onderdeel van CINOP.

Onder studenten met een ondersteuningsvraag verstaan we studenten die belemmeringen ondervinden vanwege een functiebeperking, chronische ziekte, psychische klachten, zwangerschap, jong ouderschap, gendertransitie of bijzondere familieomstandigheden zoals mantelzorg.